

Rapport

Rapport over een klacht over het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond uit Rotterdam.

Datum: 17 juli 2012

Rapportnummer: 2012/116

Klacht

Verzoeker klaagt er over dat het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond geen – althans onvoldoende – aandacht heeft besteed aan door hem aangeleverde informatie over een of meerdere personen die hem hadden opgelicht, als gevolg waarvan hij schade heeft geleden.

Bevindingen en beoordeling

Algemeen

1. Verzoeker heeft op 16 april 2010 voor € 14.000,- een Volkswagen Golf GTI (kenteken 99-XX-XX) gekocht van een particulier. Verzoeker was met deze persoon (een zekere Mark) in contact gekomen via Marktplaats.nl. Hij had van de verkoper verder alleen een mobiel telefoonnummer. Voor de overdracht van de auto moest verzoeker naar een straat in Hoofddorp komen waar de auto met de verkoper in een parkeervak stond. Ongeveer een maand later ontving verzoeker een brief van een gerechtsdeurwaarder waarin was aangegeven dat op 20 mei 2010 de bestuurder van een auto met kenteken 99-XX-XX bij een benzinestation in Rotterdam had getankt maar niet had afgerekend. Drie dagen daarna ontving verzoeker een beschikking van het Centraal Justitieel Incasso Bureau (CJIB) in verband met een verkeersovertreding eveneens op 20 mei 2010 te Rotterdam begaan met een auto met datzelfde kenteken.

In verband hiermee heeft verzoeker op 29 mei 2010 aangifte gedaan van oplichting bij de politie in zijn woonplaats Den Haag.

2. In het kader van het opsporingsonderzoek dat volgde na verzoekers aangifte bleek dat de door hem gekochte auto van diefstal afkomstig was en dat de verkoper dus niet de eigenaar van deze auto was geweest. De politie heeft de auto op 10 juni 2010 daarom bij verzoeker weggehaald.

3. In januari 2011 is de auto in opdracht van de rechtbank teruggegeven aan de eigenaresse bij wie de auto in maart 2010 was gestolen.

4. Verzoeker heeft de aankoopprijs tot op de dag van vandaag niet teruggekregen en leed dus aanzienlijke financiële schade. Verzoeker heeft deze schade willen verhalen op de verkoper en heeft in verband daarmee alle hem bekende informatie over deze persoon aan de politie verstrekt. Dit heeft er echter niet toe geleid dat deze persoon is aangehouden.

5. Verzoeker heeft er in juli 2010 bij de politie over geklaagd dat de politie onvoldoende aandacht heeft besteed aan de door hem verstrekte informatie over de oplichter en zijn handelwijze. In het verlengde hiervan heeft verzoeker ook een schadeclaim ingediend bij de politie. Specifiek klaagde verzoeker er over dat de recherche van het regionale

politiekorps Rotterdam-Rijnmond door hem aangeboden bewijsmateriaal (videobeelden, digitale en papieren verkoopadvertenties) niet had opgevraagd. Ook had de recherche nooit contact met hem gezocht. Zijn pogingen om dan maar zelf in contact te komen met de recherche waren steevast niet verder gekomen dan de telefoniste, aldus verzoeker. Door het stilzitten van de recherche vreesde verzoeker dat voor de bewijsvoering in zijn zaak relevant bewijsmateriaal verloren zou gaan en de betrokken oplichter ook andere burgers zou gaan benadelen.

6. Bij brief van 13 december 2010 deelde de chef van het district Oost van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond verzoeker mee dat de behandeling van de klacht werd beëindigd nu verzoeker in een gesprek met de klachtbehandelaar had laten weten dat de klacht naar zijn tevredenheid was behandeld.

I Bevindingen

7. Verzoeker klaagt er over dat de recherche geen acht heeft geslagen op de door hem verstrekte informatie over de personen van wie hij de auto in april 2010 had gekocht.

In dat verband liet verzoeker weten dat de politie te Rotterdam in oktober 2011 tien personen heeft aangehouden die verantwoordelijk zouden zijn voor de diefstal van in totaal zeventig auto's. Volgens verzoeker heeft de politie uitdrukkelijk geweigerd de kwestie van verzoeker hiermee in verband te brengen.

8.1. Op 30 maart 2011 liet een klachtencoördinator van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond de Nationale ombudsman weten dat de zaak van verzoeker in behandeling was bij de afdeling Schade en verzekeringen van het korps en dat deze afdeling contact zou opnemen met verzoeker over de verdere schadeafwikkeling.

Ook liet de klachtencoördinator weten dat de recherche verzoeker wel enkele keren had geïnformeerd over de gang van zaken in het opsporingsonderzoek.

8.2. In reactie op de klacht van verzoeker liet de korpsbeheerder op 19 december 2011 onder meer weten dat verzoeker op 29 mei 2010 aangifte van oplichting had gedaan bij het regionale politiekorps Haaglanden, waarna de zaak op 21 juni 2010 was overgedragen aan het korps Rotterdam-Rijnmond. Na een eerste controle van de gegevens van de door verzoeker gekochte auto in de controlesystemen van de politie was de zaak vervolgens in handen gegeven van de gespecialiseerde afdeling voertuigcriminaliteit. In de periode dat verzoeker werd gedupeerd, draaide er een bovenregionaal onderzoek naar de verkoop van gekloonde auto's. Alle gegevens uit de aangifte van verzoeker, zijn in dat onderzoek meegenomen. In dat onderzoek waren verdachten aangehouden en gestolen voertuigen aangetroffen, maar geen van deze verdachten kon in verband worden gebracht met de zaak van verzoeker, aldus de korpsbeheerder. Verzoeker was hiervan op de hoogte gesteld en had vervolgens op 2 februari 2011 het verzoek ingediend of hij de foto's van de

verdachten mocht zien, welke in het kader van het bovenregionale onderzoek waren aangehouden. Dit verzoek werd niet gehonoreerd, omdat de auto en de werkwijze van de dader in de zaak van verzoeker niet overeenkwamen met de gegevens van het andere onderzoek. Ook hiervan was verzoeker op de hoogte gesteld.

Over de door verzoeker geleden schade, merkte de korpsbeheerder onder meer op dat verzoekers claim al in een vroeg stadium ter behandeling naar de afdeling Schade- en Verzekeringen was doorgestuurd. Als gevolg van een communicatiestoornis was echter verzuimd de behandeling van de claim daadwerkelijk te starten. In verband daarmee had de korpsbeheerder opdracht gegeven de civiele kant van de zaak met spoed op te pakken en te laten beoordelen door de schadeverzekeraar van het korps Rotterdam-Rijnmond. Hij was van mening dat in deze zaak een meer proactieve houding tussen de betrokken afdelingen op zijn plaats was geweest, zodat voorkomen had kunnen worden dat verzoeker de dupe zou worden van de gebrekkige communicatie. Binnen de organisatie zal gewerkt worden aan een doelmatige wijze van communiceren tussen de diverse afdelingen, aldus de korpsbeheerder.

9. Verzoeker liet in zijn commentaar op de reactie van de korpsbeheerder onder meer weten dat het omkatten/klonen van auto's uitsluitend in crimineel verband kan worden gedaan. Verder uitte hij kritiek op het bericht dat er meerdere malen contact met hem was opgenomen: naar zijn zeggen was hij één of twee keer opgebeld en moest hij iedere keer zelf rondbellen. Verzoeker vroeg zich verder af hoe de politie kon weten dat onder de opgepakte leden van de criminele organisatie niet de persoon of personen zaten die hem hadden opgelicht. Verder was hij verheugd te lezen dat zijn schadeclaim met spoed zou worden opgepakt, maar het ontstemde hem zeer dat uit de reactie van de korpsbeheerder bleek dat er niets was gedaan met de informatie die hij over de daders van de oplichting op internet had gevonden en aan de politie had doorgegeven.

10. Bij brief van 1 mei 2012 gaf de korpsbeheerder in een laatste nadere reactie aan dat de schadeclaim nog in behandeling was bij de verzekeraar. Daarnaast gevraagd gaf de korpsbeheerder ook een overzicht van alle opsporingshandelingen van de politie Rotterdam-Rijnmond:

29 mei 2010: verzoeker had in april 2010 een auto via Marktplaats.nl gekocht en nadat hij had geconstateerd aan de hand van een naheffing van een brandstofnota en een bekeuring van het CJIB dat er iemand anders met hetzelfde kenteken rondreed, deed verzoeker aangifte van oplichting, namelijk het rondrijden met valse kentekenplaten. Uit onderzoek van de politie bleek het voertuig waarin verzoeker reed omgekat te zijn. Om die reden werd de wagen in beslag genomen;

5 augustus 2010: een buitengewoon opsporingsambtenaar van de politie Rotterdam-Rijnmond heeft contact opgenomen met verzoeker voor informatie over de advertentiegegevens van Marktplaats.nl. Met een vordering werd door de politie de

advertentie en de daarbij behorende gegevens opgevraagd bij Marktplaats.nl. Vervolgens werd aan de hand van de hieruit verkregen informatie het IP-adres en de telefoongegevens van de aanbieder gevorderd. Onderzoek naar die gegevens leverde niets op;

Op 10 augustus 2010 werd door de opsporingsambtenaar in contact getreden met de oorspronkelijke eigenaar van de auto. Die gaf aan dat zij niet door haar verzekeringsmaatschappij schadeloos was gesteld inzake de diefstal, dit werd bevestigd door de verzekeraar;

Op 11 augustus 2010 heeft de opsporingsfunctionaris contact gehad met de piket officier van justitie met de vraag aan wie het gestolen voertuig zou moeten worden teruggegeven. De officier van justitie besliste dat het voertuig terug zou gaan naar de rechtmatige oorspronkelijke eigenaar. De eigenaar en verzoeker werden van deze beslissing in kennis gesteld door de opsporingsambtenaar, die hen ook meedeelde dat de bezwaarprocedure kon worden opgestart en dat de rechter daarover dan een uitspraak zou doen. De bezwaarprocedure werd vervolgens opgestart;

Op 19 augustus 2010 heeft de oorspronkelijke eigenaar bij de opsporingsfunctionaris geïnformeerd of er al nadere informatie was omtrent het bezwaar en de uitspraak van de rechter. Zij kreeg te horen dat dit moest worden afgewacht;

In augustus 2010 is door de coördinator van het Bureau Recherche Ondersteuning contact opgenomen met een tactisch analist van de Bovenregionale Recherche. Dit had als reden dat hem bekend was dat daar een team onderzoek deed naar het omkatten van auto's. Aan dit team werd gevraagd deze zaak nader te bekijken. Maar zij gaven na onderzoek aan dat zij geen aanknopingspunten konden vinden;

Op 24 augustus 2010 kregen zowel de oorspronkelijke eigenaar als verzoeker te horen dat het onderzoek naar de daders van de diefstal respectievelijk het omkatten van het voertuig niets concreets had opgeleverd. De opgegeven adressen, telefoonnummers en het IP-adres van de advertentie op Marktplaats.nl konden niet herleid worden naar een persoon;

Op 9 februari 2011 ontving de opsporingsbeambte van de politieparketsecretaris de beschikking van de Rotterdamse rechtbank van 18 januari 2011, dat het betreffende voertuig terug moest gaan naar de oorspronkelijke eigenaar. Laatstgenoemde heeft de auto op 19 januari 2011 opgehaald. Hierna werd de zaak afgesloten.

11. Daarnaast gevraagd liet de korpsbeheerder op 30 mei 2012 weten dat de verzekeringsmaatschappij van de politie met het beoordelen van de schadeclaim wacht tot de Nationale ombudsman zich over de klacht van verzoeker heeft uitgesproken.

II Beoordeling

Ten aanzien van de verrichte opsporingshandelingen

1. Verzoeker is slachtoffer van oplichting. Hij heeft op 16 april 2010 via Marktplaats.nl van een particulier persoon een personenauto gekocht, die achteraf gestolen bleek te zijn en te zijn voorzien van het kenteken van een andere auto. Hij kwam hier pas na ruim een maand achter toen hij een brief van een gerechtsdeurwaarder ontving omdat hij op 20 mei 2010 in de buurt van Rotterdam getankt zou hebben zonder te betalen en van het CJIB een beschikking ontving omdat hij op dezelfde datum eveneens in Rotterdam een verkeersovertreding zou hebben begaan. Hierna heeft verzoeker bij de politie in zijn woonplaats Den Haag aangifte gedaan omdat hij ervan uit ging dat er iemand rondreed met vervalste kentekenplaten. Uit onderzoek van de politie bleek dat de auto die verzoeker had gekocht, in maart 2010 was gestolen en was omgekat. In verband daarmee werd de wagen op 10 juni 2010 in beslag genomen. Op 21 juni 2010 werd de zaak overgedragen naar de politie Rotterdam-Rijnmond en kwam daar terecht bij de gespecialiseerde afdeling voertuigcriminaliteit. Er vond op dat moment namelijk een bovenregionaal onderzoek plaats naar de verkoop van gekloonde auto's.

2. Op 5 augustus 2010 nam de politie contact op met verzoeker voor informatie over de advertentiegegevens van Marktplaats.nl. Met een vordering werden door de politie de advertentie en de daarbij behorende gegevens opgevraagd bij Marktplaats.nl. Vervolgens werden aan de hand van de hieruit verkregen informatie het IP-adres en de telefoongegevens van de aanbieder gevorderd. Onderzoek naar die gegevens leverde echter niets op. Verzoeker heeft later verzocht of hij foto's van de verdachten die in het kader van het onderzoek naar de gekloonde auto's waren aangehouden mocht zien, om te kijken of de verkoper van zijn auto daar tussen zat. Dit verzoek werd afgewezen omdat de auto en de werkwijze van de dader in de zaak van verzoeker niet overeenstemden met de gegevens van het bovenregionale onderzoek.

Goede voorbereiding

3. Het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat de overheid alle informatie die van belang is om een weloverwogen beslissing te nemen, verzamelt. Dit betekent dat de politie in het kader van een opsporingsonderzoek alle voor dat onderzoek benodigde informatie dient te vergaren. Als de dader een onbekende is moeten er opsporingshandelingen worden verricht als de Aanwijzing voor opsporing van het Openbaar Ministerie (OM) (zie Achtergrond) daar aanleiding toe geeft. In die aanwijzing staat onder meer dat in het geval de identiteit van de verdachte niet bekend is maar met geringe inspanning kan worden gevonden (bijvoorbeeld in de situatie dat wel een kenteken bekend is) opsporingshandelingen kunnen worden verricht. Dit dient vooral te gebeuren als er sprake is van ingrijpende feiten, waarvan onder meer sprake is als er een aanzienlijke inbreuk op de eigendom is met een waarde die eerder in de tien- of honderdduizenden euro's loopt dan in de honderden of duizenden euro's. Een criterium om meer te doen is als het strafbare feit niet op zich staat maar een onderdeel vormt van een nadrukkelijk

patroon van feiten van dezelfde dader.

Van dat laatste leek in het geval van verzoeker sprake aangezien hij de politie ook andere advertenties van – vermoedelijk – dezelfde dader heeft aangereikt. Ook de ernst van het vergrijp gaf aanleiding tot het verrichten van opsporingshandelingen: verzoeker had door de inbeslagname van zijn auto een schade geleden van € 14.000,-. Uit het voorgaande komt duidelijk naar voren dat de politie in overeenstemming met de Aanwijzing voor de opsporing opsporingshandelingen heeft verricht: er werden gegevens opgevraagd bij Marktplaats.nl en vervolgens werd aan de hand daarvan het IP-adres en de telefoongegevens van de mogelijke dader gevorderd. Helaas leverde dat niets op. Verder is aan een speciaal bovenregionaal team dat zich bezighield met een onderzoek naar het omkatten van auto's, gevraagd om te kijken naar de zaak van verzoeker en een mogelijk verband met hun onderzoek. Ook dit had geen resultaat. De Nationale ombudsman acht het niet onjuist dat verzoeker inzage werd geweigerd in de foto's van de verdachten die in het kader van dit bovenregionaal onderzoek waren aangehouden, dit in verband met de privacybelangen van de betrokkenen.

Alles overziend is de Nationale ombudsman dan ook van oordeel dat de politie alle noodzakelijke opsporingshandelingen heeft verricht en ook niet in strijd heeft gehandeld met het vereiste van goede voorbereiding.

In zoverre is de onderzochte gedraging behoorlijk.

Ten aanzien van de door verzoeker geleden schade

4. Verzoeker heeft op 16 april 2010 aan een particulier € 14.000,- betaald voor de aankoop van een auto die gestolen en omgekat bleek te zijn. Ruim een maand later kwam hij er na ontvangst van een brief van een gerechtsdeurwaarder en boete van het CJIB achter dat er mogelijk met het kenteken was gefraudeerd en deed hij daar aangifte van bij de politie. Van de politie vernam hij dat de auto die hij had gekocht was gestolen en omgekat. De auto werd in beslag genomen en op bevel van de rechter aan de oorspronkelijke eigenaresse teruggegeven. Verzoeker heeft voor het inbeslaggenomen voertuig geen vergoeding gekregen en hij heeft daardoor een forse schade geleden. De bij de politie Rotterdam-Rijnmond ingediende klacht werd overgedragen aan de afdeling Schade en Verzekeringen van het korps. Inmiddels ligt de claim bij de verzekeringsmaatschappij van de politie die met het beoordelen van de claim wacht totdat de Nationale ombudsman zich over dit klachtonderdeel heeft uitgesproken.

Redelijkheid

5. Het redelijkheidsvereiste houdt in dat overheidsinstanties de verschillende belangen tegen elkaar afwegen en dat de uitkomst hiervan niet onredelijk is. Verzoeker is zelf op 29 mei 2010 met de auto naar de politie gegaan. Toen bleek dat het om een omgekatte

gestolen voertuig ging, is de auto na inbeslagname uiteindelijk op bevel van de rechter aan de rechtmatige eigenaar teruggegeven. Verzoeker zou zijn schade moeten verhalen op de persoon die hem bij het verkopen van de auto heeft opgelicht. Gegevens van die persoon waarmee verzoeker hem kan traceren heeft hij niet. Zoals hierboven reeds is opgemerkt heeft de politie voldoende gedaan om de mogelijke dader van de oplichting te achterhalen. Dat dit vooralsnog niet is gelukt als gevolg waarvan verzoeker zijn schade niet kan verhalen, valt de politie niet te verwijten. Gelet hierop is de Nationale ombudsman van oordeel dat het niet onredelijk zou zijn als de politie de door verzoeker geleden schade niet zou vergoeden.

Ook in zoverre is de onderzochte gedraging behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond uit Rotterdam, is niet gegrond.

Onderzoek

Op 7 februari 2011 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer C. uit Den Haag, met een klacht over een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond uit Rotterdam.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de beheerder van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Tijdens het onderzoek kregen de beheerder van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

In het kader van het onderzoek werd betrokkenen verzocht op de bevindingen te reageren.

De reactie van verzoeker gaf geen aanleiding het verslag te wijzigen.

De korpsbeheerder gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Achtergrond

Aanwijzing voor de opsporing (aanwijzing in de zin van artikel 130 lid 4 Wet RO van het College van procureurs-generaal)

"...2. Het kader voor de reactie op (vermoedelijk) gepleegde strafbare feiten

2.1 Regel 1: Altijd een vervolg bij een bekende dader, tenzij ...

Indien een strafbaar feit is gepleegd en de verdachte direct daarbij bekend is, dienen altijd opsporingshandelingen te volgen (aanhouding, opmaken proces-verbaal). Dat is het geval bij betrapting op heterdaad, bij de gevallen waarin de identiteit van de verdachte door getuigen onmiddellijk bekend is, dan wel zodanige informatie voorhanden is dat de verdachte met weinig inspanning kan worden gevonden (bijv. als een kenteken bekend is). Is dat niet het geval, dan kan de zaak althans voorlopig terzijde worden gelegd, tenzij sprake is van een schokkend feit (zie regel 2). (...)

2.2 Regel 2: Bij ingrijpende feiten gerichte opsporing

Bij strafbare feiten die verder ingrijpen mag meer worden verwacht dan alleen een optreden als er onmiddellijk een spoor naar de dader bekend is. Dan moet gericht en meer dan oppervlakkig worden gezocht naar aanknopingspunten voor een succesvolle opsporing en vervolging: naar eventuele getuigen, naar eventuele sporen (vingerafdruk, DNA). Pas als die inspanning geen succes heeft kan de opsporing worden afgesloten, maar slechts op een zodanige wijze dat als zich naderhand nieuwe informatie aandient deze tot hernieuwde actie kan leiden.

Materiële ernst

Bij het antwoord op de vraag wat 'schokkende feiten' zijn, is het eerste gezichtspunt de omvang van de aantasting van de belangen of het welzijn van individuen of van de samenleving als geheel. Hierbij gelden de volgende criteria: (...)

De inbreuk op de eigendom is aanzienlijk, de waarde van het vernielde of gestolene is eerder in tien- of honderdduizenden Euro's te meten, dan in honderden of duizenden. (...)

Specifieke omstandigheden om toch meer te doen

De grenzen van de materiële ernst zoals aangegeven, zijn niet voldoende - ook bij een geringere materiële schade kan er een toch een dwingende reden zijn om een verder gaande opsporingsinspanning te verrichten. Er zijn drie van die redenen te onderscheiden: (...)

Expliciet patroon. Het strafbare feit staat niet op zich, maar vormt een onderdeel van een nadrukkelijk patroon van feiten van dezelfde dader(groep)..."